

Faglig kontakt under eksamen:
Per Hag (73 59 17 43)

EKSAMEN I MA2401/MA6401 GEOMETRI

Fredag 24. mai 2013
Tid: 09:00 – 13:00
Sensur 14. juni 2013
Bokmål

Hjelpemidler: Kode D. Ingen trykte eller håndskrevne hjelpemidler tillatt. Enkel gyldig kalkulator tillatt (SR-270X, HP30S). Linjal og passer tillatt.

Oppgave 1

(NØYTRAL GEOMETRI)

- Skriv opp (YVT). (Ytre-vinkel-teoremet.) (Bevis kreves ikke).
- Formuler og bevis AIVT. (Alternative-indre-vinkler-teoremet.)
- Formuler MAIVT. (Det motsatte av AIVT.) Bevis at innenfor nøytral geometri er MAIVT ekvivalent med det euklidske parallell-postulat: For hver linje l og hvert punkt $P \notin l$, finnes det eksakt en linje m slik at $P \in m$ og $m \parallel l$.

Oppgave 2

(EUKLIDSK GEOMETRI)

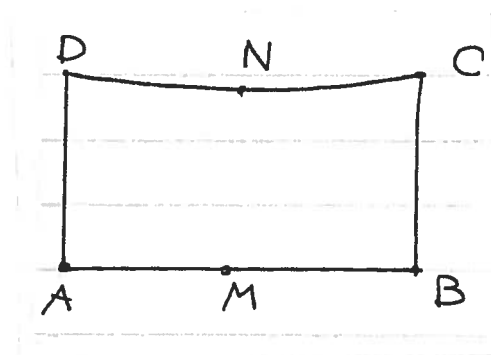
- Hva kan sies om vinkelsummen $\sigma(\triangle ABC)$ for en vilkårlig trekant? Gjelder det samme resultat i nøytral geometri? Bevis for utsagnene kreves ikke.

- b) Bevis følgende: Vinklene ved grunnlinjen i en likebenet trekant er kongruente. Gjelder dette resultat i nøytral geometri?
- c) La M være midtpunktet på siden $\overline{AB}$ i trekanten $\triangle ABC$. Bevis at dersom $CM = MA$, så er $\angle ACB$ rett.
- d) La $\overline{AB}$ være diameteren i en sirkel og $C \neq A$, $C \neq B$. Bevis at dersom C ligger på sirkelen, så er $\angle ACB$ rett.
Hva kan sies om $\angle ACB$ dersom C ligger innenfor sirkelen? Svaret skal begrunnes.

Oppgave 3

(HYPERBOLSK GEOMETRI)

- a) Hva forstår man ved et Saccheri-kvadrilateral?

Følgende egenskaper ved Saccheri-kvadrilateral kan benyttes uten at det kreves bevis:

- (i) $\angle ADC \cong \angle BCD$, $\mu(\angle ADC) \leq 90^\circ$.
- (ii) Hvis M er midtpunktet på $\overline{AB}$ og N er midtpunktet på $\overline{CD}$, så vil $\overleftrightarrow{MN} \perp \overleftrightarrow{AB}$ og $\overleftrightarrow{MN} \perp \overleftrightarrow{CD}$.
- (iii) $MN \leq AD$ og $MN \leq BC$.

Kan vi i hyperbolsk geometri i (i) ovenfor ha at $\mu(\angle ADC) = 90^\circ$?

Kan vi i hyperbolsk geometri i (iii) ovenfor ha likhetstegn?

Svarene skal begrunnes

- b) Gi et eksempel innenfor hyperbolsk geometri der midtnormalene til to av sidene i en trekant er parallelle.
- c) Vil enhver trekant i hyperbolsk geometri ha en omskrevet sirkel? Begrunn svaret.